

Asia: VN/14758/2021

Lausuntopyyntö: ehdotus ympäristöministeriön asetukseksi rakennuksen ilmastaselvityksestä

Osa 1. Asetusluonnoksen yleinen palaute

Tässä osiossa voit antaa yleistä palautetta asetuksesta, perusteluista ja esitetyistä vaikutuksista. Teknisiin yksityiskohtiin voit halutessasi antaa erikseen palautetta osiossa 2.

-

a. Onko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä selkeä ja ymmärrettävä?

Kyllä

b. Onko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi tarpeeksi kattava, jotta se osaltaan tukee hiilineutraaliuden saavuttamista Suomessa?

Kyllä

c. Soveltuuko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi sekä uusille että korjattaville rakennuksille?

Kyllä

d. Soveltuuko asetuksessa esitetty arviointimenetelmä mielestäsi käytettäväksi rakennuksen suunnittelun aikana ennen rakentamisluvan hakemista?

Kyllä

e. Muita yleisiä kommentteja:

-

Osa 2. Kommentit asetuserinnoksen pykäliin

1 § Rakennuksen vähähiilisuuden arviointi

Onko arvioinnin vastuun rajaus pääsuunnittelijan, rakennussuunnittelijan ja erikoissuunnittelijan tehtäväksi mielestäsi sopiva?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Koska vähähiilisyys laskenta edellyttää energialaskentaa, olisi loogisinta ohjata tämä laskenta samalle pätevytyneelle laskijakunnalle, tällöin pätevyyden toteaminen olisi helppo lisätä myöhempään pätevyystentteihin. Muiden osapuolien sekoittaminen laskentaan vaan tekee asiaa sekavammaksi.]

2 § Määritelmät

Onko määritelmät kuvattu mielestäsi selkeästi?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Termien määrittely olisi hyvä olla yhdenmukainen 1010/2017 asetuksen kanssa. Nyt esim. "Nettoala" termiä ei anneta, vaikka laskenta-alan määritelmä on identtinen 1010/2017 asetuksen nettoalan määritelmän kanssa.]

3 § Arvioinnin kohde

Vähähiilisyys arvioitaisiin sekä rakennukselle että rakennuspaikalle. Onko arvioinnin rajausta mielestäsi sopiva?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Jotta laskentakokonaisuus olisi sama energialaskennan kanssa, täytyisi maanalaiset kerrosalat tulla rakennukseen mukaan. Nyt jaottelu tekee erilaisen laskentakokonaisuuden energialaskentaan nähden. Onko jaottelu tarpeen tai voisiko jaottelu olla sellainen että laskentakokonaisuus säilyisi samana energialaskentaan nähden?]

Arvioinnin ulkopuolelle jätettäisiin rakennuspaikan kasvillisuus ja maaperä, sekä purettavat rakenteet, väliaikaiset telineet ja suojaukset. Onko arvioinnin rajausta mielestäsi sopiva?

Kyllä

4 § Arviointijaksojen pituudet

Arviointi tehtäisiin yleensä 50 vuoden ajanjaksolle, kuten muissa pohjoismaissa ja EU:n Level(s)-menetelmässä. Onko arviointijakson pituus ja sen vakiointi mielestäsi hyvä lähtökohta?

Kyllä

5 § Arvioinnissa käytettävät tiedot

Arviointiin voitaisiin käyttää sekä kansallisen päästötietokannan että rakennustuotteiden ympäristöselosteiden tietoja. Onko tämä tietosisältö mielestäsi sopiva?

Kyllä

6 § Hiilijalanjäljen arviointi

Hiilijalanjälkeen laskettaisiin rakennustuotteiden valmistus, kuljetukset, rakentaminen, energian kulutus, rakennustuotteiden vaihdot, rakennuksen purkaminen, purkumateriaalien kuljetus, jätteenkäsittely ja loppusijoitus. Onko hiilijalanjäljen kattavuus mielestäsi riittävä?

Kattavuus on riittävä

7 § Rakennustuotteiden valmistus

Arviointi sisältäisi rakennuksen kantavan rungon, täydentävien rakenteiden, talotekniikan pääosien sekä rakennuspaikan keskeisten rakenteiden ja perustusten tuotteiden valmistuksen. Onko arvioinnin kattavuus mielestäsi sopiva?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Arviointimenetelmän kuvaus hukan huomioinnista tulisi lisätä tähän kohtaan. Jos tehtaalla käytetään 110% materiaalia josta 100% lähtee työmaalle on hukan huomiointi A5 kohdassa epälooginen, hukan huomiointi tulisi olla A1-A3 materiaalimäärissä.]

Uudelleen käytettävien rakennustuotteiden hiilijalanjälkeä tai niiden uudelleenkäytön valmistelun hiilijalanjälkeä ei tarvitsisi arvioida. Onko periaate mielestäsi sopiva?

Kyllä

8 § Rakennustuotteiden vaihdot

Arviointiin ei sisältyisi uusien rakennusten elinkaaren aikana tapahtuvan laajamittaisen korjauksen tai ennakoimattomien rikkoontumisten vaikutus. Onko tämä rajausta mielestäsi sopiva?

Kyllä

9 § Rakennus- ja purkumateriaalin käsittely

Arviointiin ei sisältyisi uuden rakennuksen tontilta purettavien aiempien rakennusten tai rakenteiden purkamisen ja jätteenkäsittelyn vaikutus. Onko tämä rajausta mielestäsi sopiva?

Kyllä

10 § Rakennus- ja purkumateriaalin loppusijoitus

Onko loppusijoituksen vaikutusten arviointi kuvattu riittävän selkeästi?

Kyllä

11 § Kuljetukset

Rakennustuotteiden ja purkujätteiden kuljetusten vaikutukset voitaisiin arvioida joko taulukkoarvojen pohjalta tai laskien hankekohtaisesti kaavan mukaan. Ovatko nämä vaihtoehdot mielestäsi riittävät?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Onko kansallisessa päästötietokannassa yleisiä taulukkoarvoja (enää)? Rakennusluvan hakemisen yhteydessä (sekä käyttöönoton yhteydessä) ei todellisia kuljetusmatkoja/muotoja saa millään, joten taulukkoarvojen käyttö olisi enemmän kuin perusteltua.]

12 § Työmaatoiminnot

Työmaan vaikutukset voitaisiin arvioida joko taulukkoarvojen pohjalta tai laskien hankekohtaisesti kaavan mukaan. Ovatko nämä vaihtoehdot mielestäsi riittävät?

Kyllä

13 § Energian käyttö

Energian käytön vaikutukset laskettaisiin muiden pohjoismaiden ja EU:n Level(s)-menetelmän mukaisesti käyttäen skenaarioita eri energiamuotojen hiilijalanjäljen ennakoituille vähenemille tulevaisuudessa. Onko tällaisten skenaarioiden käyttö mielestäsi sopiva lähtökohta arvioinnille?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Tähän olisi hyvä lisätä selkeä maininta että skenaariovuosista interpoloidaan jokaisen tarkasteluvuoden ominaispäästö, kuten on kansallisessa päästötietokannassa. Nyt osa laskee 10 v samoilla arvoilla ja vaihtaa päästöarvon vasta seuraavalle vuosikymmenelle.]

14 § Hiilikädenjäljen arviointi

Rakennuksen hiilijalanjäljen rinnalla arvioidaisiin myös mahdolliset myönteiset ilmastovaikutukset, joita ei syntyisi ilman rakennushanketta. Onko tällaisen ns. hiilikädenjäljen arviointi mielestäsi tarpeen?

Ei

Hiilikädenjälkeen luetaan rakennustuotteiden uudelleenkäyttö ja kierrätys, kierrätyspolttoaineet ja jätteenpoltto, uusiutuva energia, pitkäikäiset hiilivarastot ja sementtipohjaisten tuotteiden karbonatisoituminen. Onko hiilikädenjäljen kattavuus mielestäsi riittävä?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Kattavuus on epäolennainen koska vaatimuksia ei alkuvaiheessa ole, kun sellaisia halutaan lisätä olisi tämän kädenjäljen laskenta vasta sitten perusteltua.]

15 § Uudelleenkäyttö ja kierrätys

Onko uudelleenkäytön ja kierrätyksen hiilikädenjäljen laskenta kuvattu selkeästi?

Kyllä

16 § Hyödyntäminen kierrätyspolttoaineena

Onko kierrätyspolttoaineen hiilikädenjäljen arviointi esitetty selkeästi?

Kyllä

17 § Hyödyntäminen polttolaitoksessa

Onko energiana hyödynnettävien materiaalien hiilikädenjäljen arviointi esitetty selkeästi?

Kyllä

18 § Ylimääräinen uusiutuva energia

Onko ylimääräisen uusiutuvan energian hiilikädenjäljen arviointi esitetty selkeästi?

Kyllä

19 § Hiilivarasto

Onko ylimääräisen uusiutuvan energian hiilikädenjäljen arviointi esitetty selkeästi?

Kyllä

Hiilivarasto lasketaan vain niille rakennusosille, jotka pysyvät rakennuksessa tai rakennuspaikalla vähintään 100 vuoden ajan. Onko vähimmäisajan määrittely mielestäsi tarpeellista?

Ei

20 § Karbonatisoituminen

Onko karbonatisoitumisen hiilikädenjäljen arviointi esitetty selkeästi?

Kyllä

21 § Ilmast selvitys

Ilmast selvitys laadittaisiin rakentamislupaa haettaessa ja se olisi päivitettävä ennen rakennuksen käyttöönottoa, jos muutoksia on tullut. Onko ilmast selvityksen kaksivaiheisuus mielestäsi sopiva lähtökohta?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Ilmast selvitys ja sen kaksivaiheisuus tulisi kytkeä nyt olemassaolevaan energiatodistuksen 2-vaiheisuuteen jotta kulkisivat käsi kädessä.]

22 § Ilmastaselvityksen sisältö

Onko ilmastaselvityksen vähimmäisisältö mielestäsi tarpeeksi kattava?

Kattavuus on riittävä

23 § Vähähiilisuuden tulosten esittäminen

Tulokset esitetään erikseen rakennukselle ja rakennuspaikalle. Tämän jaon pohjalta voitaisiin myöhemmin asettaa pelkästään rakennusta koskevia päästörajoja. Onko arvioinnin tulosten jako erikseen rakennukselle ja rakennuspaikalle mielestäsi sopiva lähtökohta?

Muutosehdotus tai muu kommentti: [Jos rakennuspaikalle ei ole vaatimuksia tulossa, miksi niitä ylipäättään lasketaan, laskentatulokset vain sekoittavat päästörajojen tulkintaa]

24 § Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Kommentit:

-

Osa 3. Vähähiilisuuden arvioinnin menetelmäohje

Kommentit ja muutosehdotukset menetelmäohjeeseen:

5.1.2 Määrälaskenta uusissa rakennuksissa

Rakennusmateriaalien työmaa-aikaiset hukkaprosentit sisältyvät kansallisen päästötietokannan tietoihin. Jos käytät arvioinnissa kansallista päästötietokantaa, hukkaprosentteja ei tarvitse erikseen arvioida. Jos käytät tuotteiden ympäristöselosteita, ota huomioon työmaalla mahdollisesti syntyvä hukka.

Voisiko sanoa saman asian selvemmin, eli "kansallisen päästötietokannassa on annettu materiaalien hukkaprosentit"

(Päästöarvot kansallisessa tietokannassa EI sisällä hukkaa, kanta vain ilmoittaa hukkaprosentin). Käytitpä kansallista päästötietokantaa tai ympäristöselosteita,

ON hukka otettava huomioon. Nyt yo. tekstin voi lukea siten että hukkaa ei tarvitse huomioida jos käytät kansallista päästötietokantaa.

Onko hukka tarkoitus huomioida jo materiaalien kokonaismäärissä (jolloin hukka kertoisi A1-A3 päästöarvon) vai kohdassa A4/A5 (kute nyt useimmat tekee)?

Hukka voi syntyä jo tehtaalla, eli ei välttämättä työmaalla, onko järkevää kytkeä mahdollinen hukka vain työmaalle (A5)?

Esimerkki:

Jos rakennuksen 100 m² valmiin CLT-seinän tuottamiseksi on tarpeen ottaa CLT tehtaalta talotehtaalle 110 m² levyä (ikkunat ja ovet leikataan irti tehtaalla), itse työmaalla ei hukkaa enää tule kun elementti kiinnitetään suoraan runkoon ilman työstöä.

Otetaanko A1-A3 osioon 100 m² (lopullinen elementtiseinän pa kohteessa) vai 110 m² (määrä joka tarvittiin em. elementin tekoon).

Asiaa vaikeuttaa se, että monimutkaisemmissa rakenneosissa hukkaprosentti eri rakennekerroksille on eri, ja jos tällainen rakenne löytyy laskentaohjelman kannasta,

olisi kai helpointa jos hukkaprosentit olisivat mukana A1-A3 arvossa (joka siis tässä tapauksessa annetu valmiille seinäpinta-alalle)?

3.4

Kuljetusmatkat, teksti antaa ymmärtää että kansallisessa tietokannassa olisi jotain neliöpohjaisia arvoja, todellisuudessa siellä on km pohjaiset arvot eli todelliset kuljetus km täytyy sittenkin tietää?

Saikkonen Marko
D.O.F. tech Oy